

Soutěž o nejlepší školní oběd

Bc. Alena Strosserová, Městská část Praha 3, Odbor školství a zdravotnictví
Bc. Anna Packová, Magistrát města Brna, Odbor školství, mládeže a tělovýchovy

Je vždy potěšující, když se myšlenka stane skutečností a ta skutečnost tradicí.

A přesně tohle se stalo s nevědším nápadem paní bakalářky Packové z Brna, která přemýšlela o tom, jak pomoci školním jídelnám k tomu, aby se zlepšilo jejich image ve společnosti. Jako dlouholeté pracovníky ve školním stravování nás mrzela ta stále opakovaná klišé o UHO, blafech a jiných „nešvarech“, která se často v médiích opakovala v souvislosti se zprávami ze školních jídelen.

A tak plán na tuto neobvyklou prezentaci školních jídelen začínal nabírat obrysy, avšak jeho realizace nebyla snadná. K uskutečnění takového snu jsou potřeba peníze a sehnat je není tak jednoduché. Ze začátku získala paní bakalářka Packová podporu svého zaměstnavatele v Brně (Magistrátu města Brna), a tak se jí podařilo uspořádat regionální kolo s účastí deseti školních jídelen. V dalším roce se do soutěže přihlásilo i několik dalších školních jídelen z Moravy.

Zlom nastal v roce 2010. Jak tomu v životě bývá, pomohla náhoda. Byla jsem požádána, abych pomohla s recepturami Kluků v akci, kteří v rámci projektu VZP Žij zdravě, připravili zajímavé recepty pro školní jídelny. Při práci na receptech jsme se domluvili, že naše soutěž by se velmi hodila do tohoto projektu zdravotní pojišťovny.

A tak se v roce 2010 konal první ročník celorepublikové soutěže. První dva roky soutěž probíhala tak, že se nejprve v létě uspořádalo v Brně moravské kolo, a první čtyři týmy pak postoupily do celorepublikového kola které se konalo na podzim v Praze. Toto uspořádání soutěže bylo velice složité pro

organizátory a matoucí pro soutěžící i veřejnost. Také si mnoho lidí myslelo, že jde o dvě samostatné soutěže, což způsobovalo mnohé humorné i problematické situace. Navíc jsme usoudili, že dvě soutěže školních jídelen v naší malé republice jsou přece jen zbytečné.

A tak se tým organizátorů musel zamyslet, jak soutěž udělat jednodušeji a přehledněji. Dohodli jsme se, že se v pořádání soutěže budou pravidelně střídát města Brno a Praha. Jeden rok bude finále v Praze a druhý v Brně. V roce 2012 se tedy soutěž konala v Brně, následně pak v Praze, a tak tento systém, který se osvědčil, nadále pokračuje.

Rok 2014 byl nejen V. ročníkem, ale také rokem významné změny. Pro soutěž i pro její organizátory.

V tomto roce totiž skončil čtyřletý projekt VZP Žij zdravě a organizátorům nastal opět problém, jak sehnat peníze na další ročník. Nebylo to ale tak těžké jako na začátku, protože soutěž v té době již měla své jméno a to jí otevíralo cestu ke sponzorům. Odborným garantem soutěže byla téměř od začátku Společnost pro výživu. Tato záštita byla pro odborný profil tohoto klání důležitá.

Magistráty pořadajících měst soutěž podpořily nejen záštitou, ale i finančně. Ale ani tato subvence nemohla pokrýt náklady na soutěž, na které dříve přispívala VZP z projektu.

V roce 2015 jsme získali pro soutěž generálního partnera, firmu Makro, který pomohl soutěž podpořit nejen nezbytnými finančními prostředky, ale také poskytl zázemí pro finálové klání, kterým byla Makro akademie. Toto nové kuchařské centrum, které vzniklo jen pár týdnů před samotnou soutěží, je moderně

vybavené středisko, které soutěžícím nabídlo pro vaření vše, co potřebovali.

To by bylo ve zkratce asi vše k historii a zásadním změnám v organizaci soutěže o Nejlepší školní oběd a nyní bychom se mohli ohlédnout za uplynulými léty soutěže.

Jaká byla témata:

- 2010 LUŠTĚNINY NEBO RYBY
- 2011 MÝTY O ŠKOLNÍM STRAVOVÁNÍ
- 2012 ČESKÁ KUCHYNĚ PRO ŠKOLÁKY V MODERNÍ PODOBĚ
- 2013 DRŮBEŽ V JÍDELNÍČKU ŠKOLNÍCH JÍDELEN
- 2014 MODERNĚ A ORIGINÁLNĚ, PESTRÁ STRAVA PRO DĚTI VE ŠKOLNÍ JÍDELNĚ
- 2015 KRÁLIČÍ MASO A MLÉČNÝ DEZERT V MENU ŠKOLNÍ JÍDELNY

Kolik školních jídelen se přihlásilo:

- 2010 - 45 školních jídelen
- 2011 - 69 školních jídelen
- 2012 - 78 školních jídelen
- 2013 - 88 školních jídelen
- 2014 - 79 školních jídelen
- 2015 - 89 školních jídelen

Kdo byli finalisté v jednotlivých letech:

2010

Červený Kostelec
Český Těšín hotelová škola
Chmelnice
Libavá
Ostrov
Domov mládeže a Školní jídelna, Písek
Pohořelice
Uherský Brod Na Výsluní
Vidnava
Volyně

2011

Brno - náměstí Svornosti 7
Liberec - Dobiášova
Otrokovice
Písek DM + ŠJ
Poděbrady
Praha - Chmelnice
Rožnov pod Radhoštěm
Šenov
Višňová
Volyně

2012

Česká jídelna, Poděbradská 786, Praha 9
Fakultní Základní škola a mateřská škola dr. Milady Horákové, Olomouc
Gymnázium Lesní čtvrť, Zlín
Mateřská škola Libocká, Praha 6
Mateřská škola Na Korábě 2, Praha 8
Mateřská škola, Střítež nad Bečvou
Školní jídelna Nádvořní 1, Brno
Školní jídelna náměstí Svornosti 7, Brno
Základní škola Mánesova, Otrokovice
Základní škola Videčská, Rožnov pod Radhoštěm

2013

Centrální školní jídelna, Třebíč
Mateřská škola Libocká, Praha 6

Mateřská škola Na Korábě 2, Praha 8
Mateřská škola V Žáčku 219, Klánovice
Střední odborná škola, Polička
Střední odborné učiliště U Krbu, Praha 10
Školní jídelna Novolišeňská, Brno
Školní jídelna Základní školy Mánesova, Otrokovice
Základní škola Na Sadech 375, Třeboň
Základní škola Felberova, Svitavy

2014

Domov mládeže a Školní jídelna, Písek, Budějovická 1664
Fakultní základní škola dr. M. Horákové a Mateřská škola Olomouc, Rožňavská 21
Gymnázium Zlín - Lesní čtvrť
Mateřská škola, Praha 8, Na Korábě 2
Mateřská škola, Praha 8, Na Korábě 2, odl. prac. MŠ Lindnerova
Školní jídelna Generala Píky
Školní jídelna Novolišeňská 10, Brno
Školní jídelna T. G. Masaryka GTH
Základní škola a mateřská školy, Velké Svatoňovice
Základní škola Mánesova, Otrokovice

2015

Albrechtova střední škola, Český Těšín
Centrální školní jídelna, Třebíč
Gymnázium Uherské Hradiště
Mateřská škola, Jaroměř
Ostrava, Zábřeh
Otrokovice, Mánesova
Střední průmyslová škola dopravní, Plzeň
Svitavy, Felberova
Velké Svatoňovice
Velký Beranov

Jaká byla vítězná menu:

2010

Uherský Brod Na Výsluní
Polévka z míchaných luštěnin s uzeným Tofu
Zapečené rybí filé se zeleninou, brambory
Ledový salát, tvarohový krém s müsli

Chmelnice

Hráškový krém se šunkovými nočky
Gratinovaný losos se špenátem a těstovinami
Ledový salát s ředkvičkami a jogurtem

Volyně

Polévka pohanková se sýrem a žampiony
Zahalené rybí filé, brambory
Šopský salát

2011

Písek DM + ŠJ

Polévka pohanková s játrovými knedlíčky
Kuřecí plátek v mandlové krustě se smetanovou omáčkou, jogurtem a brusinkami, otavské špalíčky
Tvarohový dezert s jahodami

Brno – náměstí Svornosti 7

Bramborový krém s čerstvou majoránkou
Kuřecí stehno na medu a zázvoru, peč.nádivka, zeleninová obloha
Tvarohový krém

Praha - Chmelnice

Hovězí vývar s celestýnskými nudlemi
Rajská omáčka s hovězím masem vařeným, přes noc, těstoviny
Jablečný závin

2012**ŠJ náměstí Svornosti 7, Brno**

Hráškový krém s bylinkovými krutonky
Losos na restované zelenině, bramborová kaše
Dvoubarevný tvarohový krém s čokoládovými lupínky

ŠJ ZŠ Mánesova, Otrokovice

Vývar s hovězím masem vařeným přes noc a celestýnskými nudlemi
Zdravý karbanátek, bramborový salát s francouzskou zeleninou a jogurtovým dresinkem s bylinkami
Lehký jáhlový dezert s lesním ovocem

ŠJ Nádvoří 1, Brno

Polévka rajská s ovesnými vločkami
Pangasius ze Švédska
Tvarohová přibinka

2013**SOU U Krbu Praha**

Polévka z červené řepy a tvarohovými nočky
Konfítované kuřecí prso ala bažant obalené v anglické slanině a kapustové pyré, glazírovaná červená cibulka
Jahelník se švestkami a jablkošvestkovou omáčkou

ŠJ Základní školy Felberova ve Svitavách

Rybí polévka s opečenými rohlíčky
Zapečené krutí medailonky s brokolicí a sýrem, barevný kopečkový kuskus
Celozrný řez s oříšky, s tvarohovým krémem a s ovocem

ŠJ Novolišenská 10, Brno

Hovězí vývar s petrželovým kapáním
Kuřecí kroketa se sýrem, zeleninová směs, brambory s petrželkou
Trojbarevný tvarohový moučník s ovocem

2014**Gymnázium Zlín**

Polévka s kousky rajčat a mozzarellou
Přírodní vepřová panenka, bramborové pyré s mrkví a rozmarýnem, smetanové žampiony
Čokoládový krém

ŠJ Mánesova, Otrokovice

Mrkvovo-zázvorový krém s pažitkou
Poširovaný fileť Mahi-Mahi na smetanovém špenátu s cizrnou a opečeným bramborem
Bulgur s tvarohovým krémem a malinami

Velké Svatoňovice

Polévka z celé mrkvy (i s natí) s čočkovými noky
Roláda z Mahi-Mahi plněná lososem, barevné brambory, jogurtovokoprový dresink, polníčkový salát
Polentový koláč se švestkami

2015**ŠJ Mánesova Otrokovice**

Dýňovomrkvový krém s čočkou
Burger z králíka a houbová pohanka s rýží, salát z červené řepy
Ovoce v jogurtu

Velký Beranov

Polévka jarní zeleninová
Pečený králík v marinádě s paprikou a šťouchanými bramborami
Tvarohový dezert s pudinkem a ovocem

Střední průmyslová škola dopravní v Plzni

Polévka z listového špenátu se smetanou
Králíčí stehno v zázvorovém jogurtu, zdobené pomerančem, s rýžovými nudlemi

Dezert z pohanky s pudinkem se smetanovoskořicovým přelivem

Soutěž si od začátku kladla za cíl ukázat veřejnosti, jaké pokrmy se dnes ve školních jídelnách vaří. Chtěla upozornit na to, že mýty a neustále omílané klamné a zavádějící informace, která často slyšíme v médiích, již dávno nejsou pravdou. Tento cíl se podařilo splnit určitě na 100% a alespoň jednou za rok v období soutěže se o školních jídelnách v médiích říkájí a píší samá pozitiva.

Je dobré, že počet školních jídelen, které se hlásí do soutěže, stoupá, ale pořad je jich jen pouhé jedno procento z celkového počtu. Organizátoři si stále kladou otázku, proč se jídelny do soutěže nehlásí.

V naší republice většina školních jídelen vaří dobře, a tak je přece škoda, že se se svou prací nechtějí pochlubit. Přihláška do soutěže přitom není nic složitějšího, skládá se z několika málo kroků, které školní jídelně zaberou tak jednu až dvě hodiny:

1. Z tisku nebo Internetu si (zhruba v únoru) zjistím téma, které je pro soutěžní rok zadáno
2. Promyslím, jaké oblíbené jídlo ze zadané suroviny mají strávníci nejraději
3. Sestavím celé menu, které bude obsahovat soutěžní suroviny a bude zajímavé a vyvážené
4. Zařadím na jídelní lístek
5. Uvařím
6. Vyfotím
7. Najdu si přihláškový formulář na webových stránkách (s největší pravděpodobností to v roce 2016 bude na www.jidelny.cz)
8. Vyplním do formuláře recepty a technologický postup vybraného menu
9. Přiložím fotografie
10. Přiložím naskenovaný jídelní lístek z týdne, kdy se menu vařilo
11. Přidám kontaktní údaje
12. A odešlu přihlášku

A to je celé. Po těchto krocích, které Vás příliš nezatíží, je školní jídelna přihlášená do korespondenční soutěže, a pak jen pár týdnů počká, jestli bude její menu vybráno do finále. Výsledky se školní jídelny dozví koncem června, aby se mohly připravit na finále, než odejdou na prázdniny.

Občas, když mluvíme s pracovníky školních jídelen a ptáme se, proč se do soutěže nechtějí přihlásit, slyšíme, že se bojí finále. Mají strach prezentovat svou práci před veřejností, bojí se, i když je to zcela zbytečné.

Skutečně se není čeho obávat. Komise i organizátoři soutěže jsou lidé, kteří školní stravování znají, fandí mu a podporují ho. Nikdo z nich se nechce nad jídelny povyšovat nebo jim jinak znepríjemňovat finále. Právě naopak, všichni si přejeme, aby finále bylo takovou malou oslavou celoroční práce školních jídelen. A dosavadní ročníky jsou toho důkazem.

Za organizátory soutěže chceme vyzvat všechny školní jídelny, které váhají, zda se mají do soutěže přihlásit, ať to udělají. Každá přihláška, každý recept, který se ocitne v soutěži, nejsou marné ani zbytečné. I když se nedostanou do finále, protože finalistů je jen 10, tak neupadnou v zapomnění.

Doufáme, že tento předložený výčet soutěžních aktivit z minulých let inspiruje další školní jídelny, aby se do soutěže přihlášily. A snad už v příštím roce překonáme magickou hranici 100 přihlášených jídelen.